

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор, проф.

К.В. Громовенко

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Галузь 26- Цивільна безпека
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності 262- Правоохоронна діяльність
(шифр і назва спеціальності)

Назви освітньо-наукових програм: Правоохоронна діяльність

Інститут права, економіки та міжнародних відносин
(назва інституту, факультету)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» для здобувачів наукового ступеня бакалавра за спеціальністю 262 – Правоохоронна діяльність. 20 с.

Розробник:

Купріянова Л. С., доцент кафедри загальної та клінічної фармакології Міжнародного гуманітарного університету.

_____ / **Купріянова Л. С.** /
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права, процесу та криміналістики

Протокол № 1 від «20» серпня 2021 року

Завідувач кафедри
д.ю.н., професор

_____ / **Подобний О. О.** /
(підпис) (прізвище та ініціали)

«20» серпня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми
д.ю.н., професор.

_____ / **Подобний О. О.** /
(підпис) (прізвище та ініціали)

«30» серпня 2021 р.

Схвалено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 26 - Цивільна безпека (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 262- Правоохоронна діяльність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
	3-й	3-й	
Тижневих годин - для денної форми навчання: аудиторних – 1.1 самостійної роботи – 4.1 - для заочної форми навчання: аудиторних – 0.4 самостійної роботи – 5.3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		немає	немає
		Самостійна робота	
		58 год.	76 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: іспит			

Безпека життєдіяльності - комплексна дисципліна, спрямована на здобуття базових знань з проблеми забезпечення оптимальних умов існування людини у природному і техногенному середовищах. Доцільність вивчення зазначеної дисципліни пов'язана з неупинним підвищенням негативного впливу господарської діяльності на середовище, яке оточує людину, — не лише природне, а й виробниче та побутове. Зниження якості довкілля, виробництво нових, не відомих раніше речовин, генетична модифікація сільськогосподарських рослин, застарілість виробничого обладнання і технологічних процесів, використання в побуті великої кількості хімічних препаратів і різних механізмів потребують знання факторів, що впливають на стан людини, і найнеобхідніших методів і способів можливого зниження негативного впливу цих факторів.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У процесі реалізації програми дисципліни «Безпека життєдіяльності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає

застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Очікувані результати навчання (компетентності освітньої складової)

Основна мета вивчення курсу «Безпека життєдіяльності» полягає у набутті студентом компетентностей, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Вивчення спецкурсу зосереджено на вирішенні наступних **завдань**: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Курс передбачає закріплення у студентів володіння теоретичними знаннями і професійними навичками по

Після вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини;
характеристики зовнішніх та внутрішніх негативних факторів;
вплив психофізіологічних особливостей людини на формування її безпеки;
класифікацію і нормування шкідливих та небезпечних факторів, що негативно впливають на здоров'я людини;

методи виявлення шкідливих та небезпечних факторів;

законодавчі акти та нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності людини;

основні принципи колективної безпеки;

принципи гармонійного розвитку людини та сталого розвитку людства;

небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами небезпек мирного часу;

причини і можливі наслідки небезпек; принципи ідентифікації небезпек;

принципи класифікації небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;

загальні принципи зростання рівня небезпек на сучасному етапі;

негативні наслідки небезпек в Україні з точки зору безпеки життєдіяльності;

наслідки впливу небезпечних та вражаючих факторів на організм людини та навколишнє середовище;

основи захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання;

принципи проведення моніторингу небезпечних ситуацій та обґрунтовувати головні підходи та засоби збереження життя і здоров'я;

вміти:

орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техніки безпеки;

орієнтуватися в методологічних засадах і методах дослідження безпеки життєдіяльності;

орієнтуватися в документах з міжнародного права, законодавчих та нормативно-технічних документах, керівних і нормативних документах України щодо захисту людей у надзвичайних ситуаціях

аналізувати зміст основних компонентів системи «людина – життєве середовище»;

аналізувати сучасні проблеми безпеки життєдіяльності, рівні небезпеки;

аналізувати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства;

аналізувати сталість функціонування об'єкта господарювання в умовах надзвичайної ситуації та обґрунтовувати заходи щодо її підвищення;

аналізувати джерела техногенної, природної, біологічної, соціальної небезпеки та заходи по забезпеченню безпеки життєдіяльності при прояві цих небезпек;

аналізувати надзвичайні ситуації та причини їх виникнення, характеристику вражаючих факторів та осередків ураження при надзвичайних ситуаціях техногенного, екологічного та природного характеру;

аналізувати наслідки надзвичайних ситуацій, вирішувати задачі по оцінці радіаційної і хімічної обстановки, робити висновки та пропозиції, які направлені на забезпечення безпеки життєдіяльності в умовах радіаційного та хімічного забруднення;

аналізувати основи фізіологічної безпеки людини, раціональні умови, параметри та норми забезпечення безпеки в природному, виробничому, побутовому та соціальному середовищі, джерела антропогенних забруднень оточуючого середовища, вплив цих забруднень на безпеку життєдіяльності

визначати зміст і сутність основних понять і термінів, якими оперує безпека життєдіяльності;

визначати загальні закономірності виникнення небезпек, їх властивості;

визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами небезпек;

визначати рівень впливу різних небезпек на здоров'я і життя людини та довкілля;

визначати засоби індивідуального та колективного захисту, основні принципи та способи захисту людей при прояві різних видів небезпек

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

1. Предмет, метод, принципи та завдання безпеки життєдіяльності як навчальної дисципліни
2. Поняття та ознаки безпеки життєдіяльності
3. Поняття небезпеки та її характеристика.
4. Безпека в системі «людина-техніка-середовище»
5. Класифікація надзвичайних ситуацій.
6. Джерела небезпеки та шкідливі фактори

ТЕМА 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

1. Конституційні засади безпеки життєдіяльності
2. Система національного законодавства з безпеки життєдіяльності
3. Міжнародне законодавство в галузі безпеки життєдіяльності

ТЕМА 3. ОСНОВНІ ВИДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

1. Громадська безпека
2. Соціальна та демографічна безпека
3. Інформаційна безпека
4. Кібербезпека

ТЕМА 4. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

1. Сутність економічної безпеки
2. Система економічної безпеки
3. Загрози економічній безпеці та засоби їх подолання

ТЕМА 5. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

1. Екологічна безпека як об'єкт правового регулювання
2. Характеристика техногенно-екологічної безпеки.
3. Охорона навколишнього природного середовища
4. Основні засади охорони довкілля від забруднення відходами

ТЕМА 6. ВОЄННА БЕЗПЕКА

1. Ознаки та сучасні фактори воєнної небезпеки для України
2. Сучасні військові засоби масового ураження та наслідки їх застосування
3. Безпека населення на території збройного протистояння
4. Попередження про небезпечні знахідки в зоні бойових дій
5. Вимоги екологічної безпеки щодо військових та оборонних об'єктів і військової діяльності

ТЕМА 7. МОНІТОРИНГ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

1. Державна система моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій
2. Ризик як інструмент забезпечення безпеки
3. Індивідуальний та груповий ризик
4. Концепція прийнятної ризику
5. Рівні ризику
6. Управління виявленим ризиком

ТЕМА 8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

1. Загальна модель забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та в побуті
2. Основні напрями забезпечення безпеки життєдіяльності
3. Функції управління, пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією та контролем.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		лекц.	прак	лаб	інд	сам. роб.		лекц	прак	лаб	інд	сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	11	2	2			7	11	2	2				9
Тема 2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності	11	2	2			7	11	2	2				9
Тема 3. Основні види національної безпеки життєдіяльності	12	2	2			7	12	2	2				9
Тема 4. Економічна безпека	12	2	2			7	12	2	-				9
Тема 5. Екологічна безпека	12	2	2			7	12	-	-				9
Тема 6. Воєнна безпека	12	2	2			7	12	-	-				9
Тема 7. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій	10	2	2			8	10	-	-				11
Тема 8. Забезпечення безпеки життєдіяльності	10	2	2			8	10	-	-				11
Усього годин	90	16	16			58	90	8	6				76

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності 1. Предмет, метод, принципи та завдання безпеки життєдіяльності як навчальної дисципліни 2. Поняття та ознаки безпеки життєдіяльності 3. Поняття небезпеки та її характеристика. 4. Безпека в системі «людина-техніка-середовище» 5. Класифікація надзвичайних ситуацій. 6. Джерела небезпеки та шкідливі фактори	2 / 2
2	Тема 2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності 1. Конституційні засади безпеки життєдіяльності 2. Система національного законодавства з безпеки життєдіяльності 3. Міжнародне законодавство в галузі безпеки життєдіяльності	2 / 2
3	Тема 3. Основні види національної безпеки життєдіяльності 1. Громадська безпека 2. Соціальна та демографічна безпека 3. Інформаційна безпека 4. Кібербезпека	2 / 2
4	Тема 4. Економічна безпека 1. Сутність економічної безпеки	2 / -

	2. Система економічної безпеки 3. Загрози економічній безпеці та засоби їх подолання	
5	Тема 5. Екологічна безпека 1. Екологічна безпека як об'єкт правового регулювання 2. Характеристика техногенно-екологічної безпеки. 3. Охорона навколишнього природного середовища 4. Основні засади охорони довкілля від забруднення відходами	2 / -
6	Тема 6. Воєнна безпека 1. Ознаки та сучасні фактори воєнної небезпеки для України 2. Сучасні військові засоби масового ураження та наслідки їх застосування 3. Безпека населення на території збройного протистояння 4. Попередження про небезпечні знахідки в зоні бойових дій 5. Вимоги екологічної безпеки щодо військових та оборонних об'єктів і військової діяльності	2 / -
7	Тема 7. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій 1. Державна система моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій 2. Ризик як інструмент забезпечення безпеки 3. Індивідуальний та груповий ризик 4. Концепція прийнятного ризику 5. Рівні ризику 6. Управління виявленим ризиком	2 / -
8	Тема 8. Забезпечення безпеки життєдіяльності 1. Загальна модель забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та в побуті 2. Основні напрями забезпечення безпеки життєдіяльності 3. Функції управління, пов'язані з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією та контролем.	2 / -

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до підсумкового контролю.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу фіксується під час складення іспиту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	7 / 9
2	Тема 2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності	7 / 9
3	Тема 3. Основні види національної безпеки життєдіяльності	7 / 9
4	Тема 4. Економічна безпека	7 / 9
5	Тема 5. Екологічна безпека	7 / 9
6	Тема 6. Воєнна безпека	7 / 9

7	Тема 7. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій	8 / 11
8	Тема 8. Забезпечення безпеки життєдіяльності	8 / 11

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни є формою самостійної обов'язкової роботи здобувача і виконується у вигляді реферативної роботи.

Реферат повинен мати титульний лист, вступ, основні розділи (2–4), висновки, список використаних джерел. Цитати, фактичні і статистичні матеріали, наведені в тексті, обов'язково мають супроводжуватися посиланнями на використані джерела.

При написанні реферату слід дотримуватися наступних вимог:

1. Обов'язковою умовою написання реферату є план, що складається не менше, ніж з 3-х пунктів, а також вступ та висновки, які повинні виражати власне ставлення студента до обраної теми.

2. Робота має мати обсяг не менш 10-ти друкованих сторінок тексту

3. Друкування тексту - за допомогою комп'ютера здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали, 14 кегль, шрифт Times New Roman. Поля: зліва - 30 мм; праворуч - 10-15 мм; вгорі і знизу - 20 мм.

Теми рефератів

1. Основи фізіології праці
2. Проблеми підтримування високої працездатності
3. Значення адаптації в трудовому процесі
4. Показники тяжкості та напруженості трудового процесу
5. Характеристика небезпечних та шкідливих психофізіологічних виробничих чинників
6. Вплив втоми на безпеку праці
7. Вплив стресу на безпеку праці
8. Сутність, причини та джерела природних небезпек
9. Категорія «стихійне лихо»
10. Причини й характер виникнення абіотичних природних небезпек
11. Небезпечний вплив високих та низьких температур
12. Біотичні небезпеки
13. Основні наслідки природних небезпек та їхня ліквідація
14. Сутність та причини техногенних небезпек.
15. Типологія аварій на потенційно – небезпечних об'єктах.
16. Етапи розвитку пожежі, забезпечення пожежної безпеки.
17. Класифікація небезпечних хімічних речовин.
18. Характеристика осередків ураження.
19. Комплекс заходів захисту від техногенних небезпек.
20. Класифікація соціальних небезпек.
21. Небезпеки пов'язані із насильством та психологічним впливом
22. Наркотики
23. Алкоголь і нікотин

24. Інші види залежностей
25. Інформаційні небезпеки
26. Конфліктні ситуації на міжнаціональному, етнічному й іншому
грунт
27. Наслідки та методи боротьби із соціальними небезпеками
28. Сутність екстремальної та надзвичайної ситуації
29. Правове підґрунтя захисту населення в надзвичайних ситуаціях
30. Надзвичайний стан
31. Надзвичайні ситуації на транспорті
32. Захист населення від інфекційних хвороб

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Безпека життєдіяльності» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті» та «Положення про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів передвищої та вищої освіти». Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Форма контролю: іспит.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано» В - здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано», С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

«зараховано», D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

«зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні,

вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

«не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП). Дана система запроваджується з метою удосконалення системи контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних та систематичних знань, ритмічної самостійної роботи впродовж семестру, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптації до вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (ECTS).

Оцінювання знань здобувачів повинно сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищення мотивації здобувачів до системного навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні здобувачів на початку вивчення дисципліни переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їх творчого мислення, та підвищення ефективності навчального процесу.

У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він **зобов'язаний** відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття протягом одного тижня з моменту його появи. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За 10 днів до початку сесії викладач припиняє приймати відпрацювання.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Денна форма навчання

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1. Обов'язкової			

Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях

1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	40
Виконання модульних завдань			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	35
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
<i>Разом балів за обов'язкові види РС</i>			85

II. Вибіркові

Виконання індивідуальних завдань

2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР	5

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

<i>Разом балів за вибіркові види РС</i>				15
Всього балів за РС				100
<i>Зачісна форма навчання</i>				
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності		
		Максимальна кількість балів		
I. Обов'язкові				
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>				
1.1. Підготовка до модульного контролю знань	Відповідно до розкладу	Перевірка правильності виконання модульних завдань		70
Разом балів за обов'язкові види СРС				
II. Вибіркові				
<i>Виконання індивідуальних завдань (за бажанням студента)</i>				
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР		10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР		10
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР		10
Разом балів за вибіркові види СРС				30
<i>Всього балів за РС</i>				100

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі *іспиту (усні питання та письмове завдання)*. Питання, що включаються програми іспиту є вузловими, узагальненими, комплексними, потребують творчого підходу при побудові відповіді та уміння синтезувати отримані знання. Питання до іспиту формуються в межах змісту програми дисципліни. Програми питання до студентів на початку навчального семестру. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів заліку за 100-бальною системою.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Предмет, метод, принципи та завдання безпеки життєдіяльності як навчальної дисципліни
2. Поняття та ознаки безпеки життєдіяльності
3. Поняття небезпеки та її характеристика.
4. Безпека в системі «людина-техніка-середовище»
5. Класифікація надзвичайних ситуацій.
6. Джерела небезпеки та шкідливі фактори
7. Конституційні засади безпеки життєдіяльності
8. Система національного законодавства з безпеки життєдіяльності
9. Міжнародне законодавство в галузі безпеки життєдіяльності
10. Громадська безпека
11. Соціальна та демографічна безпека
12. Інформаційна безпека
13. Кібербезпека
14. Сутність економічної безпеки
15. Система економічної безпеки
16. Загрози економічній безпеці та засоби їх подолання
17. Екологічна безпека як об'єкт правового регулювання
18. Характеристика техногенно-екологічної безпеки.
19. Охорона навколишнього природного середовища
20. Основні засади охорони довкілля від забруднення відходами
21. Ознаки та сучасні фактори воєнної небезпеки для України
22. Сучасні військові засоби масового ураження та наслідки їх застосування
23. Безпека населення на території збройного протистояння
24. Попередження про небезпечні знахідки в зоні бойових дій
25. Вимоги екологічної безпеки щодо військових та оборонних об'єктів і військової діяльності
26. Державна система моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій
27. Ризик як інструмент забезпечення безпеки
28. Індивідуальний та груповий ризик
29. Концепція прийняттого ризику
30. Рівні ризику
31. Управління виявленим ризиком
32. Загальна модель забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та в побуті
33. Основні напрями забезпечення безпеки життєдіяльності
34. Функції управління, пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією та контролем.
35. Основні наукові знання, на яких базується безпека життєдіяльності
36. Умови та причини виникнення небезпек

37. Методи аналізу взаємодії людини із зовнішнім середовищем
38. Способи забезпечення безпеки життєдіяльності
39. Надзвичайні ситуації, їх ознаки, види і рівні.
40. Організація життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях.
41. Життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях.
42. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.
43. Основні законодавчі і нормативні акти з питань безпеки життєдіяльності.
44. Органи управління і контролю за дотриманням вимог безпеки життєдіяльності.
45. Антропогенний вплив на навколишнє середовище.
46. Дії населення і правила поведінки при аваріях на АЕС.
47. Норми радіаційної безпеки. Основні відмінності аварій на АЕС від ядерних вибухів.
48. Надзвичайні ситуації екологічного характеру. Основні принципи та класифікація.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / В. В. Сокурєнко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокурєнко ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 308 с.
2. Безпека життєдіяльності: підручник / О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В. І. Примєнко та ін.. – 2-ге вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. 448 с.
3. Безпека людини у сучасних умовах : монографія / В. В. Березуцький [та ін.] ; заг. ред. В. В. Березуцький ; Нац. техн. ун-т "Харківський політехн. ін-т". – Харків : ФОП Мєзіна В. В., 2018. 208 с.

Допоміжна

4. Методичні вказівки з дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» для здобувачів вищої освіти галузі знань 12 «Інформаційні технології» / С. А. Горбаченко, О. В. Дикий, М.О. Флєнт. – Одеса: НУ «ОЮА», 2020. 37 с.
5. Безпека життєдіяльності: підручник. / [О. І. Запорожець, Б. Д. Халмурадов, В. І. Примєнко та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. 448 с.
6. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" / А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. – Перевидання, доповнене та перероблене. – Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард". – 2017. 184 с.
7. Безпека життєдіяльності: Навчально-методичний посібник. / [Укаладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 163 с.
8. Атаманчук П. С., Мендерецький В. В., Панчук О. П. Чорна О. Г. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. 276 с.
9. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник / Т.Є Стиценко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. – Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с.
10. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2016. 267 с.
11. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Запарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. - К.: Каравела, 2008. 344 с.
12. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручник для студ. спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інженерно-комунікаційних технологій / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А.

Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові данні (1 файл: 10,2 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 267 с.

Інформаційні ресурси

Конституція України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
Закону України Про національну безпеку України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text
Закон України Про охорону навколишнього природного середовища	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text
Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / В. В. Зацарний, Н. А. Праховнік, О. В. Землянська, О. В. Зацарна. – Київ : НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016	http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263